

GLASNILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XII

PONEDELJEK, 18. OKTOBRA 1982

ŠT. 10

9-mesečni rezultati dela niso obetavni

Proizvodnja devetih mesecev ni zadovoljiva, saj smo planirani obseg dosegli le 96 % in niti ena temeljna organizacija ni dosegla planirane proizvodnje. Le obrata žage v TO Tomaž Godec in v TO Podnart ter uslužnostni razrez v Belci so planirani obseg proizvodnje presegli. Največje nedoseganje plana je v proizvodnji masivnega sobnega pohištva, iso-span zidakov, vhodnih in garažnih vrat ter lesene embalaže. Izpad proizvodnje vhodnih in garažnih vrat smo deloma nadoknadili s proizvodnjo stolic TIP-TAP, ki so namenjene predvsem v izvoz.

Primerjava na enako obdobje leta 1981 nam pove, da smo v letošnjem letu za 2 % več proizvedli, vendar smo za to porabili tudi 1,2 % več delovnih ur oz. 3 % več plačanih ur. Produktivnost je enaka lanskemu oziroma glede na vse plačane ure je še pod 100 %.

Vzroki za tako stanje proizvodnje so prav gotovo subjektivni in objektivni. Nastopale so težave pri nabavi prematerialov, soočali smo se z motnjami v proizvodnji zaradi investicijskih del, zapira se trg na zunanjem in tudi notranjem trgu. Vendar pa ne smemo ravnodušno obiti naslednje ugotovitve:

1. Odstotek normiranega dela v celotni strukturi ur se je znižal iz 35,5 % v letu 1981 na 34,16 % v letošnjem letu, zato pa se je povečala režija iz 1,77 % na 1,83 %. Ta dva podatka vsekakor ne vplivata ugodno na proizvodnjo.

2. 8,04 % je bolniške odsotnosti, kar je nedopustno, zato bo potrebno napraviti temeljite analize, saj nam le-ta zmanjšuje fond delovnih ur ter povečuje strošek v dohodku.

Koliko je bolniške odsotnosti, kaže naslednja tabela:

Leto	% bolniške odsotnosti		
	do 30 dni	nad 30 dni	skupaj
1975	3,67	2,36	6,03
1976	3,66	2,37	6,03
1977	3,74	2,22	5,96
1978	3,85	1,98	5,83
1979	3,75	2,47	6,22
1980	4,19	2,20	6,39
1981 (I-VII)	4,25	2,29	6,54
1981	4,20	2,45	6,65
1982 (I-VIII)	5,36	2,68	8,04

Ugotovitve, da se je bolniška odsotnost do 30 dni povečala za 46 % proti letu 1975 ter skupno za 38 %

proti letu 1978, niso hvale vredne. Ugotavljamo še, da imamo najvišjo stopnjo bolniške odsotnosti v regiji:

	% bolniške odsotnosti		
	I-VI 1981	I-XII 1981	I-VI 1982
občina Jesenice	5,85	5,56	5,45 (3,23)
občina Kranj	4,65	4,52	4,52 (2,64)
občina Radovljica	4,55	4,53	4,68 (2,87)
občina Škofja Loka	4,70	4,50	4,47 (2,87)
občina Trzin	3,82	3,65	3,87 (2,29)
regija	4,80	4,64	4,65 (2,80)
LIP	6,55	6,65	8,26 (5,57)

(številke v oklepajih pomenijo bolniško odsotnost do 30 dni, ki bremeni našo OD).

Prodajni plan smo izpolnili z indeksom 92. Vzroki so tudi tu objektivni in subjektivni (vsesplošno zapiranje domačega in tujega

trga, zniževanje cen izdelkov, prodanih v izvoz), vendar bo potrebno v prihodnje poiskati vse možnosti in način prodaje (tudi v trgovinah) tako doma kot v tujini. Prodajni plan je bil najslabše dosežen v TO Mojstrana (89 %), najboljše pa v TO Rečica (95 %).

Proizvedli smo več kot pa prodali, zato so se povečale zaloge izdelkov. Vrednostno so bile zaloge 30. 9. 1982 v primerjavi s 1. 1. 1982 v TO Tomaž Godec za 49 % večje, v TO Rečica za 38 % večje, medtem ko so se v TO Mojstrana in TO Podnart zaloge zmanjšale. Količinsko so se zaloge povečale pri izvoznih gradbenih ploščah (za 205 %), pri masivnem sobnem pohištvu (za 69 %), pri iso-span zidakih (za 36 %), pri podbojih SM (za 44 %), kar je vsekakor veliko povečanje in bo potrebno v zadnjem četrtletju ter v letu 1983 vložiti vse napore v temeljito analizo doma-

čega in tujega trga ter najti način in možnosti prodaje, vključno s pogoji prodaje.

Tudi na področju izvoza plana nismo dosegli, saj smo izvozili za 234 milijonov SIV dinarjev, kar znese 84 % plana, vendar pa še vedno 8 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Uvozili smo za 104 milijonov SIV din, kar je 97 % plana oziroma kar za 38 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Tako povečanje uvoza je posledica uvoza opreme za TO Rečica v vrednosti 29 milijonov SIV din, za katerega smo dovoljenje sicer dobili v letu

1981, dejansko pa smo opremo uvozili v letošnjem letu. Podatki kažejo, da smo izvozno-uvosno bilanco znižali z 2,87 v letu 1981 na 2,25 v letošnjem letu.

Ob vseh teh ugotovitvah bomo morali v prihodnje:

– zmanjšati bolniško odsotnost in ugotoviti izvor porasta le-te

– temeljito preanalizirati trg in poiskati možne načine, vrste in pogoje prodaje

– izboljšati disciplino pri delu

– povečati proizvodnjo in produktivnost

– izboljšati kvaliteto dela

Debelak

10. KONGRES

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

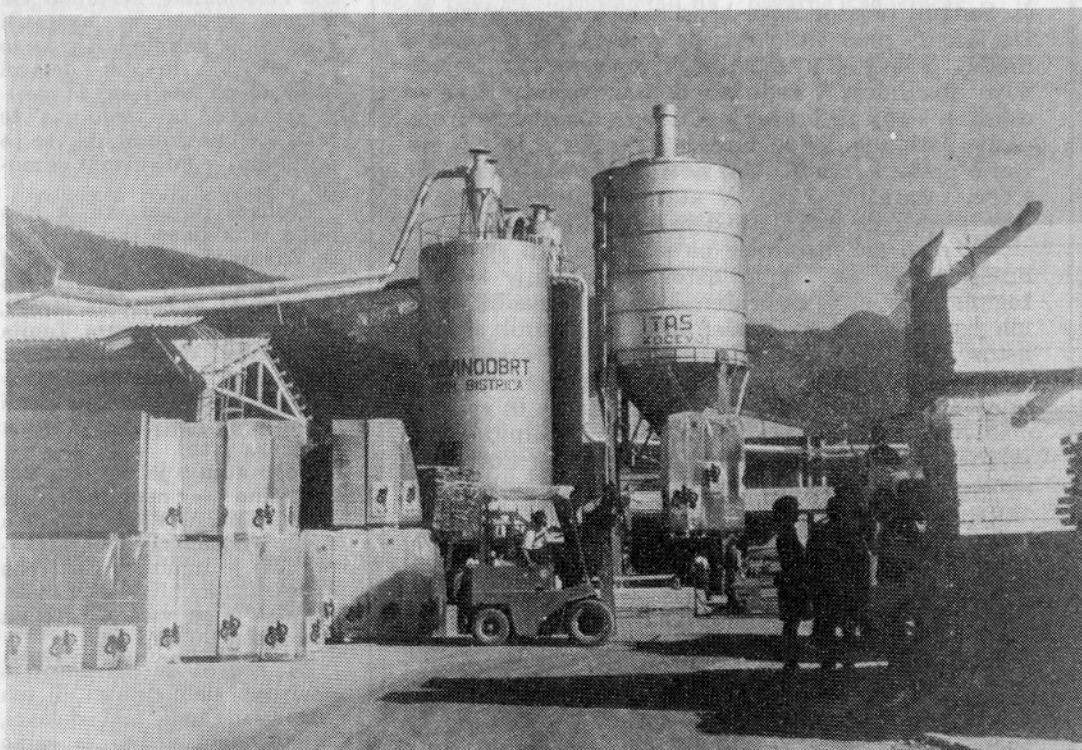
10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE JE ZAKLJUČIL SVOJE DELO

Naše osnovne organizacije sindikata so v pripravi na kongres organizirale razprave o vsebini kongresnih dokumentov, na katere niso imele bistvenih pripomb. V okviru delovne organizacije je bila organizirana tematska razprava o učinkovitosti sindikata pri obravnavi periodičnih in zaključnih računov.

Ugotovljena je bila vrsta pomanjkljivosti. Pri obravnavi rezultatov gospodarjenja v zadnjem času prihaja do nekaterih odstopanj; razlog za tako stanje so razni ukrepi, sprejeti izven DO, ki pa po svoji naravi posegajo v dohodek DO. Prav tako niso prisotna poročila o delu in porabljenih sredstvih za SIS, tako da je tudi s tega vidika informacija okrnjena. Časovna stiska tudi onemogoča, da bi pripravili celovite analize dela preteklega obdobja.

Glede na ugotovljeno stanje morajo nadaljnja prizadevanja sindikata v sodelovanju z ostalimi subjektivnimi silami potekati v smeri odpravljanja ugotovljenih pomanjkljivosti, v cilju, da dosežemo višji nivo samoupravnega odločanja, da kar v največji meri odstranimo potrebo po sprejemanju administrativnih ukrepov.

Zaključke kongresa bomo objavili v naslednji številki.

Opazne gradbene plošče na skladišču v TO Tomaž Godec pripravljene za odpremo

Pobliže se spoznajmo

S pravočasnim prihodom na delo vzdržujemo red, omogočamo večjo proizvodnjo, boljši zaslužek

Prve vtise o tovarni dobivamo že ob samem vhodu vanjo in mimogrede se nam ponudi slika o redu, disciplini, medsebojnih odnosih.

S pravočasnim prihodom na delo nekateri sploh nimajo težav. Nekateri so ob šesti uri že pri stroju, za pisalno mizo. Več nas je takih, ki imamo težave, da ujamemo zadnje minute za še pravočasen prihod na delo. Tretjim pa to ne uspe in iz opravičenih ali neopravičenih razlogov zamujajo eno minuto ali tudi več.

Seveda smo zamudniki izpostavljeni prijavam za prekršek. Če se zamud v treh mesecih nabere več kot pet, se kršitelj lahko znajde na disciplinski obravnavi kot huji kršitelj reda in discipline. Zaradi petih minut zamude bomo delavca obravnavali, javno razkrinkali, kaznovali in rešen bo problem prisotnosti na delu.

Žigovanje kartic pogojuje določen red prihoda na delo. Tu in tam se najde kdo, ki zamuja nalašč, nekateri so prepozni zaradi »višje sile«, drugi spet v izgovor navajajo tehnične ovire: zataji nam motorno vozilo, avtobus odpelje kar brez nas ali kasni s prihodom, sneg na novo zapade. Naštevali bi lahko še podobne težave, ki nam bolj ali manj upravičeno preprečujejo pravočasen prihod na delo.

Zamujanja se kopičijo, seštevajo – medsebojno se kontroliramo, drug drugemu privoščimo spodrseljaj. Nadrejeni se jezijo, opozarjajo, grozijo in iščejo nove sankcije za izkoreninjenje tega zla. Pri vseh teh prizadevanjih pa na delovnih mestih izgublamo mnogo več dragocenih minut v osemurnem delovnem času.

Veliki večini zaposlenih le uspe pravočasno priti na delo. Od tu naprej pa odsotnost z

dela dobiva že zaskrbljujoče razsežnosti. Že minute, izgubljene v času od šeste ure do stvarnega začetka dela, krepko presega vse zamude prihoda na delo.

Ko delo le steče, so že na »delu«¹ lovci za nedelo. Ob sedmi uri spet tu in tam stroji brnijo v prazno. Delovna mesta so delavci zapustili zaradi odhoda na pijačo. V pisarnah pa se izgublajo minute ob nedelovnem klepetanju in »kofetkanju«. Stroji na linijah srhljivo brnijo in trošijo energijo brez učinka.

Ob osmi uri (organizatorji in največkrat taki, ki jim najmanj tak odmor pripada, nehajo delati že prej) nastane odmor (ki ga izkoriščamo na osnovi pravice za koriščenje petindvajset minut odmora za osebne potrebe delavcev). Ta odmor traja tudi do dvajset minut. Čas je za glavni odmor, ki ga v večini primerov začnemo koristiti pet in več minut pred pričetkom nastopa in ga za toliko in več tudi podaljšamo.

Ob dvanajsti uri je tretji odmor, za katerega se pobrigajo predvsem tisti, ki že itak skrbijo za to, da se manj dela. Končno dodajmo še minute prezgodnjega ustavljanja dela.

Ni nam potrebno veliko znanja matematike. Seštejmo vse minute nedela in ugotovili bomo velik nesmisel. Kje pa so še minute, ki jih delavci resnično potrebujemo za osebne potrebe? Ali smo res že tako avtomatizirani, da vse to postorimo v omenjenih odmorih.

Poznam primer, ko je bila linija ustavljena zaradi okvare. Zastoj je trajal pol ure. Pri popravilu je sodeloval samo delavec, ki je delal na stroju, kjer je nastala okvara. Linija je začela obratovati deset minut pred osmo uro. Kljub temu so stroje ustavili ob osmi uri in odšli na odmor. Kakšna logika pa je to?

Tako stanje je vse prej kot normalno – nenormalno je v smislu preveč naporega dela v času normalnega obratovanja (saj je izgubljen čas treba nadoknaditi!). Nekaj zaposlenih nas je pa vseeno odvisnih samo od zaslužka v DO.

Za nedelo se navdušujejo predvsem slabi delavci. V teh vrstah so tudi taki delavci, katerih delo v DO je samo zagotovilo socialne varnosti, bolj pa so angažirani izven

DO, in delavci, katerim je družba s solidarnostjo rešila večino problemov.

Zakon in interni predpisi predvidevajo trideset minut odmora (ta je očitno predolg), predviden je tudi čas za osebne potrebe, vendar za potrebe posameznika, ne pa skupine.

V veljavi je sklep delavskega sveta, da drugih odmorov ni, zato bo treba poiskati kršitelje zakonov in predpisov.

Kršitve niso rezultat dejanskih potreb, temveč dejavnost takih delavcev, ki imajo namen preživeti čimveč časa v nedelu. Med temi so tudi taki, ki pravijo: »Ni važno koliko se zasluži, važno je, da se ne dela!«

Kdo pa naj rešuje in reši ta problem? Predvsem vsak zase, ker tako stanje ni izum nas vseh. Zavedajmo se, da tako stanje prija le takim, ki že itak niso polno zaposleni, ki delo največkrat slabo opravljajo in takim, ki nabirajo moči za delo izven DO.

Za izboljšanje stanja bodo morali poskrbeti samoupravni organi, sindikalna organizacija, organizacija ZK in tisti, ki za delo odgovarjajo.

Še so rezerve v izkoriščanju materialov, energije in sploh v racionalizaciji proizvodnje, najbolj dostopne pa so možnosti v boljšem izkoriščanju časa za delo.

Tand

Letošnji zagrebški velesejem

Med ostale ekonomsko propagandne dejavnosti spadajo tudi sejmi in razstave naših izdelkov. Na ta način seznanjamo širši krog kupcev o naših proizvodnih programih, predvsem pa seznanjamo kupce z našimi izdelki, ki so še ali pa še bodo v prodaji. Nenazadnje je pomembno testiranje tržišča v pogledu designa, kvalitete, cene, kupne moči, mnenja obiskovalcev o določenem izdelku itd., kar je pomembno za nadaljnjo poslovno orientacijo.

Gospodarstvo je v krizi, toda sejmi niso. To je bila prva ocena jesenskega mednarodnega zagrebškega velesejma, ki ga je odprla predsednica ZIS Milka Planinc in je trajal od 14. do 22. septembra. Na 280.000 kv. m zagrebškega sejmišča je razstavljalo preko 3.000 razstavljalcev, od tega 1.600 razstavljalcev iz domovine in 1.400 razstavljalcev iz 63 držav, med njimi 25 dežel v razvoju.

Posebni poudarek na letošnjem sejmu je bil na izboljšanju naših gospodarskih odnosov s tujino. Koliko je bilo sklenjenih poslov je težko reči, ker se bo rezultat pokazal čez leto ali več, znano pa je, da je letošnji sejem obiskalo okoli 10.000 poslovnih partnerjev. Tuji partnerji so dosedaj imeli več pripomb na skromne količine izvoznega blaga, kakor pa na njegovo kakovost, potem na razdrobljeno ponudbo podobnih izdelkov različnih jugoslovanskih proizvajalcev. Če bi sedanjo razstavo površno ogledovali, bi morda prišli do podobnih ocen. Toda tokrat gre za bolj kakovostne premike. Na eni strani je bilo razstavljeno več izvoznega blaga, po drugi strani pa je opaziti, da gospodarstvo le spoznava, da prodor na svetovni trg postaja edini pogoj našega nadaljnjega razvoja. Tudi tuji razstavljalci se vse bolj zavedajo, da jugoslovanski gospodarski odnosi s tujino ne morejo biti enostranski, marveč da večji jugoslovanski izvoz omogoča tudi večji uvoz in obratno.

Zagrebški velesejem je vendarle prebil okvire klasične razstave z bliščem in bedo razstavljenih izdelkov (npr. naša DOTA), ki jih potlej ni bilo moč kupiti v naših trgovinah, niti jih nismo izvozili.

Tudi v našem paviljonu na zagrebškem velesejmu, kjer ima naša trgovina svojo poslovalnico, smo prikazali precej novosti. Poleg obstoječega programa vrat, opažnih plošč, iso-spana in STIK-4 smo prikazali nov opažni sistem Bled z opažnimi nosilci I-230. V sodelovanju s SKIP in GP Grad Bled smo prikazali nov sistem opaževanja z uporabo troslonjih plošč za opaževanje, ki imajo bistveno prednost pred uporabo plohov v te namene. Pri vratih so novost zvočno izolacijska vrata z avtomatsko priporo, ki so na testiranju pokazala odličen rezultat in dvokrilna vhodna vrata, ki so nov izdelek temeljne organizacije Mojstrana. Prikazali smo tudi kompletna stilna vrata, ki sicer niso povsem nov izdelek, vendar smo ga prvič ponudili tržišču po JUS normah.

Posebni poudarek smo dali programu notranjega pohištva, zato smo razstavili poleg programa 401 nov program masivnega pohištva 132 in 133, katerega smo prikazali tudi pri Exportdrvu v 12. paviljonu, kjer naj bi pohištvo ponudili poleg domačim predvsem tudi zunanjim kupcem.

Nismo pozabili tudi na TIP-TAP stolico, ki je sicer cenen izdelek, vendar v obstoječi tržni situaciji velja načelo »zrno do zrna pogača...«.

Uvodoma smo ugotovili, da je gospodarstvo v krizi, sejmi pa niso, kar potrjuje število razstavljalcev in obiskovalcev sejma. Ni nova ugotovitev, da se konkurenčni boj na tržišču veča in čimbolj se veča boj na tržišču, tembolj se veča potreba po informiranju kupcev o naših izdelkih. Menimo, da smo s predstavitvijo naših izdelkov uspeli, ker so poleg komercialistov pri predstavitvi po strokovni plati sodelovali tudi strokovni sodelavci iz projektivnega razvojnega biroja.

Kakšen pa bo rezultat te razstave? Če bi merili rezultate po številu obiskovalcev in razdeljenih prospektih, bi ugotovili, da bo rezultat zelo dober. Vemo pa, da se rezultati vseh ekonomskopropagandnih medijev pokažejo sčasoma in jih trenutno ni mogoče izmeriti.

Zagrebški velesejem je samo ena od oblik prodajnih aktivnosti in priložnost za srečanje domačih in tujih partnerjev, kjer se vodijo razgovori o medsebojnem sodelovanju.

Banko

Brusilnica v novih prostorih

Nove prostore za brusilnico v TO Tomaž Godec smo načrtovali že pred leti, sočasno s projektiranjem nove kotlovnice. Na enem delu stare brusilnice bo namreč stala nova kotlovnica, zato smo morali najprej zgraditi prostore, kamor naj bi se preselili brusarji. Sedanji prostor nove brusilnice je bil zgrajen do III. faze že pred leti, letos pa smo ta del dokončno uredili. V avgustu smo pričeli preseljevanje stroje v novo brusilnico. V zadnjem delu stare brusilnice so ostali še stroji za brušenje nožev za oba sekirostroja. Tu je potrebno dokončno urediti še filtre za odsosovanje opilkov, urediti tla, notranji omet, pregradne stene, razsvetljavo ipd. V stari brusilnici so ostali trije brusarji, da opravljajo dela na teh strojih.

V novi del brusilnice pa smo preselili stroje za brušenje tračnih žagnih listov, napenjanje tračnih žagnih listov, stroj za brušenje krožnih navadnih žagnih listov, stroje za brušenje widia krožnih žagnih listov, stroj za brušenje skobelnih nožev, rezkarjev in verižnih rezkarjev. V tem delu je tudi delavska soba, sanitarije ter priročno skladišče za orodja in eventualne rezervne dele. Ob vhodu nove brusilnice pa je skladišče pripravljenih tračnih žag. Poleg nove brusilnice bomo dokončno uredili še prostor za shranjevanje steklenic za plin in kisik, ki se uporabljajo za stelitiranje tračnih žag. Tudi tu je potrebno urediti še filterske naprave (3 kom) za odstranjevanje opilkov. Delavsko sobo bo treba opremiti še z garderobnimi omarami, mizami in klopni ter položiti talno oblogo. Ko bo vse naštetu dokončno urejeno, se bodo pogoji dela brusarjev zelo izboljšali. Za doseganje končnega cilja – boljše brušenje orodij in rezil je potrebno samo še malo več natančnosti in prizadevnosti pri samem delu.

Janez Stare

Informacije Indok centra

Nezaposlenost narašča, izobrazbena struktura zaposlenih se ne izboljšuje

Konec junija 1982 je bilo v občini Radovljica zaposlenih 12.693 delavcev, kar je za 1,2 % več kot v enakem obdobju lani. Največ, za 8 %, se je število zaposlenih povečalo na področju finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah, v trgovini (5,9 %) zdravstvu in socialnem varstvu (5,3 %) na področju obrti, v gostinstvu in turizmu, stanovanjski in ko-

munalni dejavnosti, SIS in družbeno političnih organizacijah pa se je število zaposlenih znižalo.

Stopnja brezposelnosti je porasla in je daleč najvišja na Gorenjskem. Konec junija je znašala 1,58, na Gorenjskem pa 0,94. Med 201 iskalcem zaposlitve je 61,8 % žensk.

Največ iskalcev zaposlitve je nepriučenihih – 47,3 %, kvalificiranih je 24,6 %, srednjo šolo ima 21,1 %, višjo in visoko pa po 3,5 %. Ni nepomembno

poudariti, da je število nezaposlenih z višjo in visoko izobrazbo poraslo za bistveno več kot pri ostalih kvalifikacijskih strukturah. Še manj vzpodbuden je podatek, da je kar 40,8 % vseh nezaposlenih starih od 18 do 25 let in da je delež tistih, ki čakajo na zaposlitev več kot dve leti 16,9 %, med najvišjimi na Gorenjskem.

Denarno pomoč je konec junija prejelo 9 občanov in denarna nadomestila 14.

V prvih šestih mesecih so organizacije združenega dela iz naše občine posredovale skupnosti za zaposlovanje 743 potreb po delavcih in pripravnikih, na skupnosti za zaposlovanje pa je bilo prijavljenih 575 delavcev z željeno kvalifikacijsko strukturo.

Na novo smo v občini zaposlili 252 delavcev, od tega 60,7 % priučenihih in nepriučenihih ter najnižji delež (0,4 %) na Gorenjskem z visoko izobrazbo. 54,8 % teh delavcev je prišlo iz drugih republik iz lastnih rezerv pa borih 12,7 %.

Trend zaposlovanja delavcev z nizko izobrazbo se nadaljuje kljub ugotovitvam, da je izobrazbena struktura zaposlenih v občini Radovljica pod republiškim in državnim povprečjem.

Prizadevanja za zmanjšanje sezonskega dela

Zmanjševanje sezonskega dela na račun dela za nedoločen čas je resolucijska naloga organizacij združenega dela in delovnih ljudi, ki samostojno opravljajo dejavnost. Ta cilj dosegajo delovne organizacije z modernizacijo načina proizvodnje, dopolnjevanjem proizvodnega programa, začasnemu prerazporeditvi delavcev znotraj TOZD, DO, SOZD ter posameznimi gospodarskimi dejavnostmi.

Istočasno pa se moramo zavedati, da sezonskega dela ni mogoče omejiti v kratkem času, v celoti odpraviti pa ga verjetno sploh ni mogoče. V občini Radovljica se pojavljajo potrebe po sezonskem delu zlasti v gostinstvu in turizmu (25 %), gozdarstvu (17 %), trgovini (12 %) in gradbeništvu (9 %).

Od leta 1974 je sezonsko zaposlovanje v upadanju. To ne velja le za občino Radovljica, temveč za celo Gorenjsko. V glavnem gre za delavce brez poklica, gradbene delavce ter druge poklice ozkega profila.

Občinska skupnost za zaposlovanje predlaga, naj OZD v plane razvoja vključijo tudi programe omejevanja oz. krčenja sezonskega zaposlovanja. Sezonsko delo naj skrčijo na nujne zahteve predvsem zaradi vrste negativnih značilnosti – materialnih in socialnih – ki spremljajo sezonsko delo. Predlagajo tudi, naj bi o sezonskem zaposlovanju v posameznih OZD razpravljali in dal soglasje izvršni svet.

Murka v Lescah prodaja osebne avtomobile in prikolice

Pred kratkim je delavski svet trgovske delovne organizacije Murka Lesce sprejel sklep, da ustanovi novo poslovno enoto: Poslovalnico za prodajo avtomobilov, avtomobilskih prikolic in rezervnih delov. Sedež te enote bo v Lescah. Za naziv nove poslovne enote je Murka razpisala javni natečaj.

Uspešno zaključeno vojaško usposabljanje mladih

V vojašnici Rudno polje na Pokljuki je bila 9. septembra v lepem sončnem vremenu priložnostna svečanost ob zaključku dvajsetdnevnega vojaškega usposabljanja mladih. Udeležilo se ga je 130 mladincev in mladink, ki niso vključeni v srednje šole usmerjene na izobraževanja iz kranjske, jeseniške in radovljiške občine. Na usposabljanju je bilo kar 40 odstotkov deklet, ki so po presoji poveljujočih starešin pokazale izredno dober uspeh in prav v ničemer niso zaostajale za fanti.

Ob zaključku vaje so prišli na sklepno slovesnost tudi predstavniki vseh treh gorenjskih občin. Zbranim mladincem in mladinkam je v imenu vseh spregovoril podpredsed-

nik skupščine občine Radovljica Janko Stušek, ki jim je izrekel priznanje za uspešno opravljeno usposabljanje in izrazil prepričanje, da jim bodo pridobljena znanja koristila v njihovem nadaljnjem vključevanju v obrambni pripravljeno v svojih okoljih, bodisi v delovnih organizacijah, ali pa v krajevnih skupnostih. Staršine enot so nato podelili knjižne nagrade najbolj prizadevnim mladincem in mladinkam, lepo pismeno priznanje, ki jim bo v spomin na dvajsetdnevno bivanje in delo na Pokljuki pa so dobili vsi udeleženci vaje. Posebne pohvale in priznanja so bili deležni tudi najbolj uspešni člani patrol, ki so se izkazali v orientacijsko taktičnem pohodu.

Opazen napredek v usposobljenosti enot civilne zaščite

Občinski štab civilne zaščite Radovljica je septembra po svojem letnem programu organiziral vsakoletna tekmovanja enot civilne zaščite iz krajevnih skupnosti in združenega dela.

Na nogometnem igrišču v Bohinjski Bistrici je bilo 19. septembra vzorno izvedeno občinsko tekmovanje gasilskih oddelkov civilne zaščite. Nastopilo je 650 tekmovalcev iz 56 oddelkov KS in TOZD. Pomerili so se v vajah z motorno brizgalno, v vajah s hidrantom in nato vsi skupaj še na vajah gasilskih raznoterosti. Posebej so nastopili oddelki moških in ženskih tekmovalcev in tekmovalk, razvrščenih po starostnih skupinah.

Po oceni občinskega štaba civilne zaščite je tokratno tekmovanje izredno uspelo in dalo pričakovane izide. Zasluge gredu tudi občinski gasilski zvezi, ki je nudila vso organizacijsko pomoč. Vaje so tudi pokazale, da so vsi protipožarni oddelki precej boljše opremljeni kot pred letom in več nazaj. Še posebno pomembno pa je, da so pripadniki teh oddelkov dosti boljše usposobljeni, kar gre pripisati večji skrbi štabov in vodstev civilne zaščite v TOZD in krajevnih skupnostih za redni in kakovostni dopolnilni pouk vseh pripadnikov civilne zaščite, ki so se celo leto usposabljali na tečajih.

Letos so prvič podelili nastopajočim prehodne pokale pokroviteljev tekmovanja: skupščine občine Radovljica, izvršnega sveta, občinskih družbenopolitičnih organizacij in sveta za ljudsko obrambo občine Radovljica. Za osvojitve najboljših izidov so posebna prizadevanja pri usposabljanju sprejeli v posameznih skupinah oddelka krajevnih skupnosti Begunje in Brezje in oddelka iz hotela Golf in hotela Toplice z Bleda. Med najboljše uvrščenimi pa so bili tudi člani LIP Bled. Vsi udeleženci tekmovanja so dobili za osvojenega mesta v skupni razvrstitvi posebne diplome.

V nedeljo, 26. septembra, pa je bilo pri športni dvorani na Bledu v lepem sončnem vremenu občinsko tekmovanje splošnih enot civilne zaščite. Od prvotno 43 prijavljenih je tekmovalo 40 moštev iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti iz cele radovljiške občine. Tekmovali so v gasilskih raznoterostih in v nudenju prve pomoči in podobno kot oddelki proti požarom so se tudi splošne enote dokaj dobro izkazale. Najuspešnejši so bili člani splošnih enot civilne zaščite iz Elmonta Bled, Zdravstvenega doma Radovljica in Knjigovoznice in tiskarne Radovljica.

Razstava foto-kino kluba

V počastitev 10. kongresa zveze sindikatov Slovenije na témo RAZVOJ GOSPODARSTVA V NAŠI OBČINI so v septembru razstavljali črno-bele fotografije člani foto-kluba iz Radovljice.

Od 23. do 30. septembra smo si lahko ogledali razstavo v DSSS in kasneje v TOZD na Rečici.

Na fotografijah so predstavljeni različni proizvodni procesi in izdelki naših delovnih organizacij v občini Radovljica: PLAMEN, UKO, ŽITO, VERIGA, ALMIRA in naša DO.

Ko smo se ozirali po rastavljenih fotografijah, smo lahko ugotovili, da se vsaka delovna organizacija trudi v stabilizacijskem času še posebej za čimkvalitetnejše izdelke za utrditev gospodarstva. Tako lahko rečemo, da ima razstava tudi namen opozoriti ljudi, da skupaj ustvarimo čimveč za našo lepšo prihodnost.

Vesna

Sklepi samoupravnih organov

Odbor za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje (10. 9. 1982)

1. Obravnaval je regresiranje toplega obroka in sprejel naslednje sklepe:

– Glede na različne stroške prehrane, različno število obrokov in razliko v kvaliteti so delavski sveti TO dolžni, dav okviru TO določijo prispevek za topli obrok, ki ga plačajo delavci. Podlaga za izračun so stroški in pa regres za topli obrok, ki je dovoljen po družbenem dogovoru.

– Finančni sektor v DSSS naj vse temeljne organizacije tekoče obvešča o stroških in dohodku v obratih družbene prehrane.

– Odbor predlaga DS DO, naj se nadomestilo za topli obrok v vseh TO in DSSS razen v poslovalnicah v Murski Soboti in Zagrebu zviša na 35 din, v poslovalnicah Murska Sobotna in Zagreb pa na 45 din.

2. V kratkem je ocenil letovanje v počitniških objektih, obširno poročilo pa bo odbor obravnaval na eni naslednjih sej.

Razpravljal je tudi o koriščenju počitniških prikolic izven sezone, zato je predlagal, da bi eno prikolico prepeljali do naslednje sezone v ene izmed toplic, eno pa v Gozd Martuljek, če bi bil za to večji interes.

Zadolžil je splošni sektor, naj posreduje vsem zaposlenim anketo, s katero bi se odločili za Moravske ali Čateške toplice in pa za Gozd Martuljek.

Svet za finančne zadeve (15. 9. 1982)

1. Pregledal je poročilo o odobrenih likvidnostnih kreditih med TO in o odkupu menic v času od 16. 4. do 10. 9. 1982 in ga potrdil.

2. Sprejel je povečanje obrestne mere za eskont menic.

3. Seznanjen je bil s problematiko v posamezni temeljni organizaciji in s predvidevanji v zadnjem tromesečju.

Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja (16. 9. 1982)

1. Obravnaval je predlog organizacijskih predpisov (sprejemanje novih delavcev, označevanje delovnih nalogov, prodaja investicijske opreme) in jih posredoval v 15-dnevno javno obravnavo.

2. Sprejel je sklep o nakupu stanovanj na Posavcu (3), v Stari Fužini (2) in v Radovljici (5).

3. Stanovanja v Radovljici je dodelil:

– Tončki Ambrožič, TO Rečica, dvosobno stanovanje št. 4, Cankarjeva 18

– Dragu Zalokarju, TO Rečica, dvosobno stanovanje št. 6, Cankarjeva 18

– Primožu Čebulju, DSSS, dvosobno stanovanje št. 8, Cankarjeva 18

– Tanji Strgar, TO Rečica, dvosobno stanovanje št. 7, Cankarjeva 42

– Marjeti Černe, TO Podnart, dvosobno stanovanje št. 7, Cankarjeva 38 (zamenjava)

– Ladu Cesarju, TO Tomaž Godec, enosobno stanovanje št. 13, Cankarjeva 31/b (ki ga je zasedala Ambrožičeva)

– Antonu Poru, TO Rečica, garsonjero št. 2, Gradnikova 79 (ki jo je zasedal Janez Sodja)

– Vesni Kuntič, TO Rečica, enosobno stanovanje v Spodnjih Gorjah (Lebar)

– Mariji Urankar, DSSS, dvosobno stanovanje št. 3, Gradnikova 111 (ko se bo Kelbl izselil)

– Rudolfu Tomazinu, upokojencu, dvosobno stanovanje št. 2, Gradnikova 109 (ko ga bo Urankarjeva izpraznila).

4. Sprejel je sklep o popravilu stanovanja v Spodnjih Gorjah 3 (sanitarije, podi, okna) in o povečanju drvarnice na Lancovem.

5. Matiju Mlakarju, Češnjica 84 je glede na izredno težko socialno stanje družine izjemom dodelil štipendijo.

6. Sprejel je sklep o povrnitvi stroškov tečaja tujih jezikov

– Miranu Mozetiču za tečaj nemškega jezika I. stopnje

– Dragu Primožiču za tečaj nemškega jezika IV. stopnje

– Zvonku Paplerju za tečaj francoskega jezika II. stopnje

7. Določil je mentorje pripravnikom: Andrejki Šorli, Vilku Stojcu in Tomažu Bregantu.

Gradnja prizidka k domu dr. Janka Benedika

Skupščina Občinske skupnosti socialnega krststva Radovljica je v letu 1981 kot ustanovitelj doma sprejela sklep, da se k domu zgradi prizidek, v katerem bo 80 mest za upokojence in druge starejše občane. Program razširitve doma so obravnavali in sprejeli tudi drugi družbeni činitelji v občini. Izdelan je bil načrt, ki ga je potrdila tudi komisija za pregled programov in načrtov za gradnjo domov upokojencev pri Republiškem komiteju za zdravstveno in socialno varstvo v SR Sloveniji ter ga sprejela s pripombo, da je program in načrt izdelan zelo dorečeno in funkcionalno.

Za gradnjo prizidka smo se odločili predvsem zato, ker je v domu zelo malo prostora in kandidati čakajo na sprejem tudi po nekaj mesecev. Najtežje je na oddelku za zdravstveno nego, ki v obstoječem domu ni opremljen tako, da bi zagotavljal ustrezne življenjske pogoje vsem bolnikom. V domu je sedaj 124 mest, od tega 24 v enoposteljnih in 60 v dvoposteljnih sobah. Na oddelku za nego pa je 40 mest v dvo in troposteljnih sobah. Prav tu smo zaradi dolge čakalne dobe prisiljeni občasno postaviti tudi rezervne postelje.

Naslednji razlog za gradnjo prizidka je vsekakor tudi nizek stanovanjski standard. Večina upokojencev si ob prihodu v dom želi enoposteljno sobo s svojimi sanitarijami, mi pa imamo večino dvoposteljnih sob. V prizidku bo zato 48 enoposteljnih sob in le 16 dvoposteljnih. Enoposteljne sobe bodo tudi na oddelku za nego. Vse sobe bodo imele svoje sanitarije z invalidskim straniščem.

Povečanje kapacitete doma je narekoval tudi ekonomski faktor, saj dom s kapaciteto 124 mest posluje na robu pozitivnega poslovnega uspeha. Režijski stroški so zelo visoki, zato nimamo možnosti za zaposlovanje strokovnih delavcev, ki bi lahko skrbeli za razvoj vsebinskega dela. Tu mislimo na uvajanje delovne oziroma okupacijske terapije, potrebovali pa bi tudi socialnega delavca. Oba bi s svojim delom veliko doprinesla k dobremu počutju v domu oz. prijetnejšim življenjskim razmeram. Za mnoge stanovalce bi bil dan krajši in življenje v domu prijetnejše.

Hkrati s povečanjem števila mest pa bomo v domu pridobili tudi nove in adaptirane skupne prostore: jedilnica bo povečana od 53 na 140 mest, pridobili bomo dodatne shrambe, povečana bo zmogljivost pralnice in kotlovnice, urejena bo nova fizioterapija in hidroterapija, prostor za delovno in okupacijsko terapijo, knjižnica, delavnica in zaklonišče. V prizidku bo tudi prostor za dnevno varstvo starejših za 12 oseb in zobna ordinacija. Na oddelku za nego bo urejena nova jedilnica, ki je sedaj ni, in povečana razdelilna kuhinja. Skupna kapaciteta v obeh objektih, ki sta med seboj povezana v vseh etažah, bo 200 mest.

Prizidek doma gradi Splošno gradbeno podjetje »Gorenjc«, ki je začel z gradbenimi deli v začetku julija. Dela bodo zaključena predvidoma konec avgusta 1983, september pa je namenjen za postavitev opreme. Celotna investicija je po predračunu ocenjena na 106.997.000 din. Od tega smo po sklepu zbora delegatov enote Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (SPIZ) Radovljica že prejeli 86.022.635 din od sklada za gradnjo domov in stanovanj upokojencev pri SPIZ. Za razliko 20.974.365 din pa v okviru

enot skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja pravkar tečejo dogovori, da bi 500.000 din solidarnostno zagotovili enoti Kranj in Jesenice, preostala sredstva 15.974.365 din pa bi zagotovila enota v Radovljici. S tem bi upokojenci iz Kranja in Jesenice poleg radovljiških upokojencev imeli tudi prednostno pravico pri sprejemu v dom.

Z izgradnjo prizidka bodo upokojenci pridobili lep stanovanjski objekt, ki jim bo zagotavljal ustrezne življenjske

pogoje v starosti in bolezni, s svojo dejavnostjo pa bo na voljo tudi upokojencem izven doma z zagotavljanjem hrane, dnevnega varstva, pranja perila in podobno. Več pozornosti bomo lahko posvetili tudi organizaciji družabnega življenja v domu. Zato se novega objekta veselimo vsi — oskrbovanci in delavci doma.

Ob tej priložnosti se delovni organizaciji LIP Bled zahvaljujemo za izredno pozornost, ki jo namenja svojim upokojencem.

M. R.

Dom dr. Janka Benedika

Za vezane vloge povišane obrestne mere

Vrsto let obresti na vezane vloge niso sledile odstotkom inflacije v našem gospodarstvu, zato tudi ni bilo čudno, da so se ljudje vse manj odločali puščati denar v banki za daljšo dobo. Že prvo večje povečanje obrestnih mer za vezane vloge, ki je stopilo v veljavo s 1. marcem 1982, ko so se za nepreklicno vezano vlogo na 13 mesecev obračunavale 11-odstotne obresti namesto 9-odstotnih, na 24 mesecev 13-odstotne namesto 10-odstotnih in za 37 mesecev in več kar 15-odstotne obresti, je spodbudilo občane k večjemu varčevanju na daljšo dobo.

Vendar odziv še vedno ni bil tak, kot bi pričakovali. Da bi sledili gibanjem v gospodarstvu in še bolj zainteresirali varčevalce, so se v bankah odločili, da znova povišajo obrestne mere na vezane vloge. Vendar tokrat tudi za devizne vloge.

Razvili prapor krajevne organizacije RK Lesce

Krajevna organizacija Rdečega križa Lesce letos slavi 35-letnico ustanovitve in plodnega dela, v katero je vključena velika večina krajanov. Veliko skrb posvečajo tudi pridobivanju in vzgoji mladih članov in podmladkarjev. Letos so na novo vključili 258 osnovnošolcev od 1. do 6. razreda, ki jih bo tako kot vse podmladkarje doslej vodila mentorica, učiteljica Marija Lampe. 35-letni jubilej so leški člani RK počastili tudi z razvitjem prapora krajevne organizacije RK Lesce. To je prvi primer na Gorenjskem, da krajevna organizacija razvija svoj prapor. Že prej so navezali tesne prijateljske stike z društvom RK iz občine Varaždin, zdaj pa želijo v okviru sodelovanja med radovljiško občino in občino Buje v Istri utrditi sicer že vpeljane stike tudi s krajevno organizacijo RK iz Umaga.

Naj ponovimo še enkrat: višje obresti za vezane dinarske in devizne hranilne vloge

vezane nad	obresti	
	dinarske	devizne
12 mesecev	13 %	9 %
24 mesecev	15 %	11 %
36 mesecev	20 %	12,5 %

Pa še to:

Varčevalci, ki imajo že sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, imajo možnost, da spremenijo pogodbo o vezavi s krajše na daljšo dobo vezave, za kar pa morajo skleniti novo pogodbo.

Vsem varčevalcem, ki imajo pri Ljubljanski banki — Temeljni banki Gorenjske že sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, bodo s 1. oktobrom avtomatično povišali obrestne mere!

Vse podrobnejše informacije dobite v vseh enotah Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske.

Ljubljanska banka
Temeljna banka
Gorenjske

Kreditiranje stanovanjske gradnje

Ljubljanska banka — Temeljna banka Gorenjske Kranj pri svojem poslovanju s kreditiranjem pomaga deponentom banke ter njihovim delavcem pri reševanju njihovih stanovanjskih vprašanj.

Ena od oblik je kreditiranje stanovanjske gradnje na podlagi vezave sredstev sklada skupne porabe družbenopravnih oseb. Od 1. 1. 1982 dalje posluje banka po novem SKLEPU O KREDITIRANJU STANOVANJSKE GRADNJE NA PODLAGI VEZAVE SREDSTEV DRUŽBENOPRAVNIH OSEB, katerega glavne značilnosti so:

1. KORISTNIK POSOJILA

Pripadajoče posojilo lahko koristi družbenopravna oseba sama ali pa pravico do posojila prenese na svoje delavce.

2. NAMENI POSOJILA

Banka daje po tem sklepu posojila za naslednje namene:

- pridobitev novih stanovanj in stanovanjskih hiš od pooblaščenih organizacij,
- nakup družbenih stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnosti od stanovanjskih skupnosti za mlade družine, ki v njih stanujejo,
- graditev stanovanjskih hiš,
- prenovo starih stanovanj ali stanovanjskih hiš,
- plačilo odškodnine ob pridobitvi stavbnega zemljišča za stanovanjsko gradnjo,
- plačilo komunalnega opremljanja stavbnega zemljišča investitorjev novih stanovanjskih objektov,
- delavcem za nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb pod pogojem, da prodajalec obvezno porabi kupnino, dobljeno iz posojila le za nakup ali zidavo novih stanovanjskih enot prek banke,
- organizacijam za udeležbo drugim organizacijam pri nakupu ali zidavi najemnih stanovanj.

3. VIŠINA POSOJILA

Po poteku čakalne dobe, ki je lahko 10, 18, 24 ali 36 mesecev, si družbenopravna oseba ali delavec pridobi pravico do posojila v višini od 140 % do 260 %. Posojilo se odobrava le za standardno stanovanjsko površino. Možna vsota vseh posojil, ki jih delavec lahko dobi za objekt je odvisna od namena posojila (nakup etažnega stanovanja, gradnja stanovanjske hiše, prenova itd.).

4. ODPLAČILNA DOBA ZA POSOJILO

Od dobe vezave sredstev družbenopravne osebe je odvisna odplačilna doba za posojilo, ki je praviloma eno leto krajša od dobe vezave sredstev. Če po poteku čakalne dobe najame posojilo družbenopravna oseba je odplačilna doba lahko od 4—9 let, če pa najemajo posojilo delavci je od 4 let do 16 let in 9 mesecev.

5. OBRESTNA MERA

Vsa posojila po navedenem sklepu so po 5 % letni obrestni meri.

6. OBMOČJE KREDITIRANJA

Banka daje posojila po navedenem sklepu za vse kraje v SFRJ, kjer ima družbenopravna oseba svoje organizacijske enote in če s tem posojilom rešuje stanovanjsko vprašanje delavcev, zaposlenih v teh enotah.

7. NAMENSKO VARČEVANJE DELAVCEV

Če družbenopravna oseba prenese pravico do posojila na svoje delavce ali če sama najame posojilo za svoje delavce, morajo le-ti redno namensko varčevati. Po pravilniku, ki je veljal do 31. 12. 1981 je bil pogoj enoletno redno namensko varčevanje. Z novim Sklepom o kreditiranju stanovanjske gradnje na podlagi vezave sredstev družbenopravnih oseb, ki velja od 1. 1. 1982 dalje, pa je ta pogoj še poostren in sicer mora imeti delavec na katerega se prenaša pravica do posojila ob prenosu že realizirano namensko varčevanje za objekt, ki ga kupuje ali gradi.

Da prehod od enoletnega rednega namenskega varčevanja na potečeno vsaj dvoletno redno namensko varčevanje ne bi bil preveč skokovit, je izvršilni odbor Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske Kranj sprejel sklep, da se do 30. 6. 1983 zahteva od delavcev, na katere bo prenešana pravica do posojila le enoletno redno namensko varčevanje, po tem roku pa realizirano dvoletno namensko varčevanje. Ljubljanska banka — Temeljna banka Gorenjske Kranj upošteva le namensko varčevanje, sklenjeno v katerikoli temeljni banki, združeni v Ljubljansko banko.

Posivamo delavce, ki načrtujejo, da bodo reševali svoj stanovanjski problem s posojilom, pridobljenim na podlagi vezave sredstev sklada skupne porabe njihove organizacije v Ljubljanski banki — Temeljni banki Gorenjske Kranj in še nimajo sklenjene pogodbe o stanovanjskem varčevanju občana naj to pogodbo čimprej sklenejo.

Delavci dobijo informacije oziroma sklenejo pogodbe v Ljubljanski banki — Temeljni banki Gorenjske Kranj — PE za stanovanjsko komunalno gospodarstvo — oddelek stanovanjsko komunalnih naložb vsak dan (razen sobote) od 6.30—14.00 ob sredah pa od 6.30—16.00.

Srečno! je njihov pozdrav

»Globoko pod zemljo usak dan gredó. Neustrašni kopljejo nam črno zlato!

Znoj iz čela jim polzi, vedno iščejo zaloge nove. Da bo vsem nam toplo, rudarji težko delajo globoko pod zemljo.

17. septembra letos je sindikalna organizacija iz TOZD Tomaž Godec organizirala zelo zanimiv izlet v Hrastnik, kjer kopljejo rjav premog. To je mesto, ki je nastalo po odkritju premoga leta 1807, razprostrto po dolini Bobnarice, ki se vleče vzhodno od Trboveljske doline skozi Posavsko hribovje in se z ozkim izhodom odpira v dolino Save. Najpomembnejša industrija je stek-

larstvo, kemična industrija in rudarstvo.

V mesto smo prispeli okoli poldesete dopoldne. Rudnik si je možno ogledati le do 12.00 ure, tako nas je bilo v skupini le 26, ki smo se kar »korajžno« odločili za ogled. Ostali so si medtem ogledali steklarsko industrijo. Sprejeli so nas prijazni rudarji in nas napotili v

garderobe, kjer smo se preoblekli v zaščitne delovne obleke, si obuli škornje in si nataknili čelade na glave. Svetilko, ki je zvezana na akumulator, smo si zatakneli za čelado. Vsakdo je dobil tudi samoreševalca, ki ga uporabljajo rudarji v rovih v primeru nesreče. Dalje smo se vpisali v knjigo gostov in se tako na svojo odgovornost podali v rove.

V hrastniški Steklarni

Druga skupina izletnikov iz TO Tomaž Godec si je ogledala steklarno. Tu sta nas že čakala dva vodiča. Vsak je prevzel svojo skupino.

Steklarna Hrastnik obstaja že 122 let. Pred dvema letoma so praznovali 120-letnico. Njeni lastniki so se v začetku večkrat menjali. Prvotno je bila steklarna v Jurkloštru.

Steklarna je organizirana v TOZD: dva v osnovno proizvodnjo stekla, ki se deli v avtomatsko in ročno, ostali so uslužnostnega značaja. V avtomatski obdelavi izdelujejo navadne kozarce in penicilin stekleničke, pa tudi izdelke za kozmetično in prehransko industrijo. Tu ustavijo stroje le v času remonta in ob praznikih. Delajo v štirih izmenah.

Začetek proizvodnje je v zmesarni, kjer pripravljajo več vrst zmesi, glede na to, kakšno vrsto stekla želijo dobiti. Steklarske surovine so: kremenčev pesek, kalcinirana soda ter kalcit. Da dobijo motno steklo, dodajajo zmesi spojine fluorja. Večino surovin nabavijo pri domačih proizvajalcih. Pripravljeno zmes vlagajo v steklarske peči, v katerih je od 1450 stopinj Celzija do 1550 stopinj Celzija. V steklarstvu uporabljajo dve vrsti peči: peči s prekinjenim in peči z nepre-

kinjenim obratovanjem. V Steklarni imajo samo peči z neprekinjenim obratovanjem.

Pri dekoriranju stekla z različnimi barvami uporabljajo žgalne peči. V njih steklo najprej segrejejo tako močno, da se barva vžge v njegovo površino. Nato ga počasi ohladijo, da ne bi v njem nastale napetosti. Vroče steklo morajo oblikovati na najrazličnejše načine. Steklenemu izdelku lahko dajo določeno obliko brez uporabe kakega kalupa. Takšen način oblikovanja zahteva zares mojstrske roke.

Steklo oblikujejo pri temperaturi med 1100 in 800 stopinj Celzija. Pihanje za oblikovanje steklenih izdelkov zahteva silno izurjenost, da izdelki dobijo določeno obliko.

Delo steklarjev je sila naporeno (posebej v ročni proizvodnji), saj prevladujeta vročina in prepah.

Po ogledu steklarne smo obiskali še maloprodajno trgovino, kjer smo po kar ugodnih cenah kupili steklene izdelke.

Dalje nas je pot vodila do Laškega, kjer smo se kopali v prijetno topli vodi in kosili, okrog petih smo se preko Tuhinjske doline odpravili proti Gorenjski.

Branka Mencinger

V naši skupini nas je bilo šest radovednežev, vodil nas je zares prijazen rudar Kotnik Konrad. Pripovedoval nam je veliko zanimivega in nam popolnoma novega iz življenja in dela rudarjev.

Rudarji, ki jih je trenutno okoli 370, delajo v treh deloviščih: Hrastniku, Ojstrem in Dolu. Mi smo se spustili v hrastniško delovišče ali polje in sicer 210 m globoko in približno 80 m nad morsk gladino. Fluktuacija delavcev je sila močna (76%), izostrena sta red in disciplina. Delajo v zelo težkih pogojih in se delovna doba v enem letu šteje za 16 mesecev. Strogo prepovedano je kajenje, kajti najmanjši požar bi vodil lahko do katastrofe. Letno nakopljejo okoli 700.000 ton rjavega premoga največ za potrebe industrije, elektrarn, le 15% za privatne potrebe. Delo poteka v treh izmenah, za malico porabijo trideset minut in to si razporedijo tako, kot utegnejo. Zal nimajo toplih obrokov.

Stopali smo drug za drugim po rovih, ki so opremljeni z oskrbovalnimi vodi za zračenje ter razsvetljava. Prispeli smo do hidravličnega sistema,

ki vključuje podpornike in 62 m dolg tekoči trak, strgalnik, nakladalnik. S pomočjo teh naprav nakopljejo izdatno več premoga kot ročno, čeprav je lopata še vedno zelo uporabljivo orodje v jami. Hidravlični sistem nato premaknejo dalje in jaške zasujejo.

Po enournem ogledu v jami smo se z dvigalom vrnili navzgor na svetlo. Potem so nas rudarji pogostili, nam povedali, kako dobro izurjene reševalne ekipe imajo. Kadar

je v nevarnosti človeško življenje pod zemljo, ni nobenega omahovanja in zapravljanja časa. Težki pogoji dela in naporeno življenje v jami pa jih je izoblikovalo v dobre in klene ljudi, ki v vsakemu človeku vidijo prijatelja.

Obisk pri hrastniških rudarjih je ostal nepozaben spomin. Hvaležni smo jim za zaupanje in pristrčen sprejem, za razlago in dobro voljo, ki so nam jo v največji meri izkazali.

Vesna

Pohod na Lipanco

žišč) in je hkrati izhodišče za precejšnje število vrhov. To so Debela peč (2015 m), Mrežce-Lipanski vrh (1965 m); to sta hitra in dostopna vrhova z izrednim razgledom na Triglav, Rjavino in rogljasto Luknjo peč. Z Lipance poteka tudi ena najlepših panoramskih poti v tem delu Julijskih Alp, to je pot na Triglav. Steza poteka menja se po pobočjih, robovih, tokavah v soncu, med izredno bujnim gorskim cvetjem, v glavnem ves čas proti zahodu. Razgled s prepadnega roba med Malim (2132 m) in Velikim Draškim vrhom (2243 m) v Zgornjo Krmo in na Triglav je posebno doživetje. Najprej hodimo po položnejših poteh do Studorskega prevala (1892 m), tu pa se priključimo na pot, ki vodi z Rudnega polja do Vodnikovega doma na Velem polju.

Svet za šport in rekreacijo pri KOOS DO LIP Bled je 18. 9. 1982 organiziral planinski izlet na Lipanco, ki je vključeval še gobarsko tekmovanje. Kljub manjši udeležbi kot smo pričakovali je oboje zelo dobro uspelo.

Pripravili smo tudi dve nagradi za najuspešnejšega gobarja in za predzadnje uvrščenega nabiralca. Najuspešnejši je bil Stojan Ulčar, ki se je izkazal kot dober poznavalec raznovrstnih užitnih gob, predzadnji pa je bil Branko Urh. Ob zaključku tekmovanja je Stojan pokazal še precejšnje kuharsko znanje, ko je

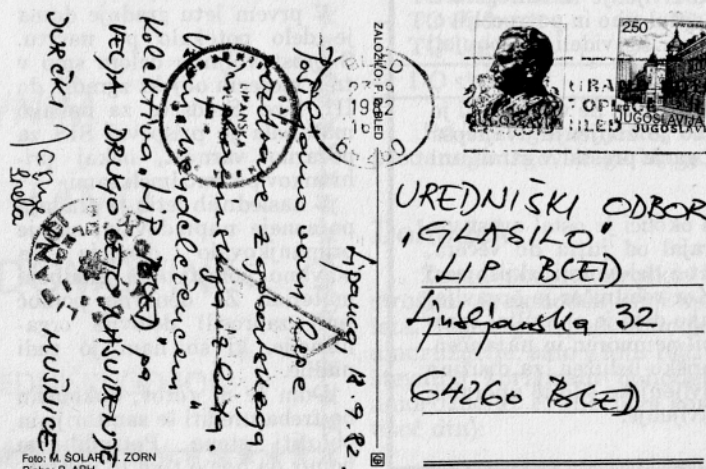
ob pomoči prijazne oskrbnice Blejske koč pripravil za vse zelo okusen gobji golaž.

Veliko vas je, ki poznate Lipanco, pa kljub temu posredujemo nekaj podatkov: Planina Lipanca (1633 m) je poznana predvsem ljubiteljem izletov v sredogorje in zimskih smučarskih tur. Je lahko dostopna in bi bilo preobširno opisovati vse poti. Zato je treba na Pokljuki le slediti kažipotom z napisom Lipanca in ob koncu ceste kreniti peš v smeri markacij in v slabi uri boste na Lipanci. Na Lipanci stoji Blejska koč (planinsko društvo Bled, 50 le-

V svetu za šport in rekreacijo upamo, da bomo ob večjem zanimanju naslednje leto izpeljali gobarjenje in planinski izlet v zadovoljstvo vseh udeležencev.

Marčič

Glavni in odgovorni urednik: Ivan Robič, tehnični urednik: Nada Frelj, člani: Franc Mencinger, Janez Stare, Andrej Trojar, Branko Urh, Anton Noč, Franc Globočnik, Miro Kelbl in Ciril Kraigher.

Pri goriškem slavčku

Sončna sobota v prvi polovici septembra nas je zvalila na daljši izlet v Goriška brda in po dolini reke Soče.

Po avtocesti mimo Postojne smo kmalu prispeli do Razdrtega, kjer nas je pod Nanosom vodila vijugasta cesta do Vipave. Vipavska dolina je vsa obdelana in ima značilnosti kraškega sveta. Mimo Ajdovščine in Nove Gorice, kjer smo se ustavili za požirek hladne osvežilne pijače, smo nadaljevali pot po dolini krasne modrozelenke reke Soče, ki je okrog in okrog obdana z gorami, zaselki, razstresenih po dolini in terasah nad njo.

Včasih se tesno vije pod navpičnimi stenami, pretaka se iz tolmana v tolmun in se spet v nekoliko širši strugi preliva po dolini.

V Idrskem pred Kobaridom smo se ustavili za kosilo, potem pa smo nadaljevali pot proti našemu cilju, Vrsnu nad Kobaridom. Po precej strmi asfaltni cesti smo prispeli v slikovito gorsko vasico, kjer se je rodil pesnik Simon Gregorčič, kot so mu rekli Goriški slavček.

Njegova rojstna hiša se ne razlikuje od drugih hiš, ohranjena je takšna, kot je nekdaj bila, lesena z značilnim kmeč-

kim gankom in vinsko trto nad vrati. Vstopili smo na povabilo prijazne pesnikove nečakinje v v hladno kmečko izbo. V njej so razstavljeni poleg vzdane stenske omarice, zibke, mize ter kmečke peči z dvema klopema tudi rodovniki Simona Gregorčiča. Le-ti so na lesenih ploščicah natančno popisani za stoletja nazaj. Posebej zanimiva je kmečka kuhinja z domačim ognjiščem, leseno in železno kuhinjsko posodo, zbirko ličnih petrolejskih svetilk. Ogledali smo si zdaj že zelo redke primerke kolovrata in šivalnega stroja, kmečko orodje in velik lesen škof, iz katerega so zajemali le pitno vodo. Oskrbnica nam je razkazala še vrhinja dva prostora, ki sta muzejsko preurejena šele v zadnjih letih. Po strmih zunanjih lesenih stopnicah nas je vodila do pesnikove spalnice in njegovega delovnega kotička. Na stenah smo imeli priliko videti njegove prijatelje-sodobnike, fotografije njegovih zrelih in otroških let, zrlji smo v eksponate, ki pričajo o njegovi bogati pesniški ustvarjalnosti. Simon Gregorčič (1844–1906) ni bil samo pesnik, temveč tudi zaveden Slovenec, ki je ostro kritiziral neenakost Slovencev, preziral razredne boje in pozival k enotnosti slovenskega naroda. Tedanje oblasti, tako cerkvene kot drugi niso hoteli priznati njegovo mehko in čutečo poezijo. Zato mu je njegov idealističen pogled na svet prinašal težka razočaranja. V svojih stihih je izražal vero v pravico, poštenost in vrednost človeških idealov.

Poslovili smo se od prijazne oskrbnice in od visokogorske vasic, ki je dala slovenski kulturni zgodovini prvega slovenskega pesnika in pisca »zlate knjige« kot je Gregorčiča imenoval Levec (urednik Ljubljanskega zvana v Prejšnjem stoletju).

Vesna

Kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZAMESEC SEPTEMBER 1982

	delavcev	učencev. v pokl. šolah
TOZD Tomaž Godec		
Boh. Bistrica	479	+ 5
TOZD Rečica	318	+ 1
TOZD Mojstrana	58	+ 2
TOZD Podnart	74	
TOZD Trgovina	25	
DSSS	84	+ 8 pripravnikov
Skupaj	1038	

ZAPOSILILI SO SE:

v TO Tomaž Godec
Marko Ličer, 1964 – K

v TO Rečica

Robert Larisi, 1967 – NK,
Romana Ambrožič, 1965 –
NK, Lucija Kozelj, 1966 –
NK, Damjana Pfajfar, 1965 –
NK

v TO Trgovina

Marjana Urbančič, 1945 –
NK

ODŠLI IZ DO:

iz TO Tomaž Godec

Mihaela Mikelj, SS – delo
za dol. čas, Vida dobravec, K
– upokojitev

iz TO Mojstrana
Milojka Tržački, PK –
sklenitev pogodbe o šolanju

iz DSSS

Lojzka Mejavšek, NS –
upokojitev, Fanči Dolinar, NS
– upokojitev

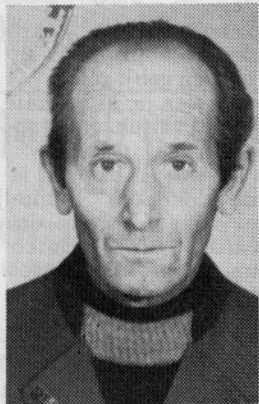
POROČILI SO SE:

Danica Jovanović (TOZD
Podnart)

RODILI SO SE:

Dreni Jonić (TOZD Rečica)
– sin

Valentinu Bohincu v slovo

Ko se je pred tremi leti poslovil od delovnega mesta, smo mu želeli, da bi po napornem delu, ki ga je spremljalo skozi življenje, živel svoje mirno življenje še mnogo let. Kljub težki bolezni, katero je prenašal tiho in potrpežljivo, smo živeli v upanju, da se bomo še videli in obujali spomine na dneve našega skupnega dela.

Njegova življenjska pot ni bila lahka. Že v mladosti je spoznal, kako trdo in neumljeno je življenje. Najlepša leta mu je vzela vojna. Gorje, ki ga je preстал v strahotni vojni in mrazu je hranil le zase.

Rojstni vasi Ljubno in njeni okolici je ostal zvest vse življenje. Njegov delovnik je trajal od jutra do večera, doma, na polju in v gozdu. Bogat z delovnimi izkušnjami se je zaposlil v našem podjetju. Kot robnikar je opravljal zahtevno in pomembno delo. Vsako delo je opravljal sproščeno in z veseljem. Pri delu je bil neumoren in natančen. V zasebnem življenju je bil tovariško uslužen, za družino skrben in dober oče. Vso svojo življenjsko silo je uporabil, da je ustvaril svoji družini lepše življenje.

Nov gasilski dom na Nemškem rovtu

V juliju smo na Nemškem rovtu praznovali 60. obletnico ustanovitve gasilskega društva, obenem pa tudi delovni uspeh društva pri adaptaciji gasilskega doma.

Že v letu 1977 smo na občnem zboru sklenili, da moramo gasilski dom povečati zaradi pomanjkanja prostorov. Upravni odbor je bil zadolžen, da čimprej pridobi potrebna dovoljenja za gradnjo. V letu 1980 smo dobili gradbeno dovoljenje in še to leto je gradnja stekla. Imenovali smo gradbeni odbor in zadolžili slehernega vaščana-gasilca, da napravi po 80 prostovoljnih ur.

V prvem letu gradnje doma je delo potekalo po načrtu. S prostovoljnimi delom smo v treh mesecih objekt zgradili do III. faze. Sredstva za nabavo materiala je prispeval SIS za požarno varnost, nekaj prihrankov pa smo imeli sami.

V naslednjih letih je gradnja počasneje napredovala, saj je primanjkovalo denarja za stavbno pohištvo in gradbeni material. Za denarno pomoč smo zaprosili delovne organizacije, ki so nam jo tudi nudile.

Dom še ni gotov, dokončno bo treba urediti še sanitarije in obložiti stene. Potrudili se bomo, da bomo tudi to izdelali.

Upokojili so se

Anton Eržen

Anton Eržen se je v naši TO zaposlil 16. 11. 1961 kot čuvaj-gasilec. Rojen je bil 5. 5. 1928 na Zg. Lipnici, v pokoj pa je odšel 7. 8. 1982.

Njegova prva zaposlitev je bila pri GG Bled, kjer je dve leti opravljal dela gozdnega sekača. Leta 1953 se je zaposlil v Plamenu Kropa, kjer je opravljal dela čuvaja-gasilca. Ker takrat ni bil mogoč prevoz na delo z avtobusom, saj se je vsa leta vozil na delo s kolesom, se je 1961. leta zaposlil v bližini svojega doma, na obratu Lancovo kot čuvaj-gasilec. S preselitvijo obrata Lancovo v Podnart je bil razporejen v Podnart, kjer je bil zaposlen vse do upokojitve. Delo čuvaja-gasilca je odgovorno in z ozirom na delovni red zelo težko, saj zahteva prisotnost ne samo ob delavnih, ampak tudi ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih.

Ob odhodu mu želimo veliko zdravja, sreče in zadovoljstva. Veseli bomo, če se bomo lahko srečevali na vsakodnevni srečanjih upokojencev, aktivistov in internancev.

Fanči Dolinar

Fanči DOLINAR je v otroških letih spoznala vojno trpljenje v taborišču, kamor so jo internirali z drugimi Slovenci. Po vojni je delala na Jesenicah pri OZKZ in OLO. Od leta 1952 do 1962 pa je bila zaposlena v Radovljici pri MLIP »Jelka«. Po tem obdobju pa se je zaposlila v naši delovni organizaciji v TOZD Podnart.

31. januarja 1972 se je vključila med delavce finančnega sektorja v DSSS, kjer se je kot finančni knjigovodja letos 30. septembra upokojila.

Lojzka Mejavšek

Lojzka MEJAVŠEK se je zaposlila kmalu po vojni. Ko se je obnavljala porušena domovina, se je prostovoljno pridružila delovni akciji na mladinski progi Šamac–Sarajevo. V letu 1947 se je zaposlila pri Gozdnem gospodarstvu Bled. V začetku leta 1950 pa je sklenila delovno razmerje pri naši delovni organizaciji, kjer je ostala vse do letošnjega 6. septembra. Delala je v prodajnem sektorju, zadnjih nekaj let je opravljala delovne naloge in opravila kontrolorja dokumentov.

Obe naši sodelavki sta bili vestni in natančni pri delu, lahko sta za vzor mladim, ki mogoče preveč pričakujejo od življenja in premalo znajo potrpeti. V pokoju jima želimo predvsem veliko trdnega zdravja in da bi se še velikokrat srečali in se pogovorili o našem preteklem in prihodnjem delu in življenju.

Ob odhodu v pokoj se sindikatu, sodelavcem DSSS LIP Bled iskreno zahvaljujem za pozornost ob slovesu. Posebna zahvala sodelavcem finančnega sektorja.

Fanči Dolinar

Veliko napora in dobre volje je bilo treba vložiti, da smo dom zgradili. Za pomoč se zahvaljujemo Občinski gasilski zvezi, SIS za požarno varstvo, LIP Bled, TO Tomaž Godec Boh. Bistrica, Gozdnemu go-

spodarstvu, TOZD Boh. Bistrica, GKZ Srednja vas, Gradbenemu podjetju Bohinj, Krajevni skupnosti Boh. Bistrica in vsem tistim, ki so pomagali pri gradnji.

M. J.

